

Vihula vald – 20 aastat taastatud vallaõigustes

Eesti lähiajaloo on kujunenud teatud verstapostid, mille järgi on arvestatud aega taasiseseisvumise protsessis. Vaikimisi on selles protsessis esimeseks perioodiks võetud aastad 1988, 1989, mil toimunud sündmusi nimetatakse täna veretuks, aga põhiliselt ikka „Laulvaks revolutsiooniks”.

Tõepoolest oli 1988 aeg küps hakata uuesti kõval häälel rääkima Isamaast ja tema väärtustest. Tõepoolest olid Baltimaade rahvad kõik täis tahtmist raputada 50-aastane okupatsioon oma õlgadelt – seda tahet demonstreeriti vaikides 23.augusti 1989¹ ühisüritusel, mida tuntakse üle maailmselt Balti keti nime all. Koondus ca 2 miljonit inimest 620 km pikkusesse inimrivvi. Kirjeldatud sündmused olid ühed paljudest sammudest iseseisvumise teel, sammud, mida astuti kuni 20. augustini 1991, mil Eesti NSV Ülemnõukogu võttis vastu otsuse Eesti riiklikust iseseisvusest.

Ilmselt oli teel iseseisvuse otsuseni ja hiljem selle otsuse kaitsmisel palju erinevaid tähtsaid sündmusi, kuid keskendun pigem Vihula valla kontekstis olulisele ja valla arengut mõjutanud viimase 20 aasta sündmustele – demokraatliku korra juurutamise ja demokraatliku juhtimise võludele ja valudele ajavahemikus 10.detsember 1989 kuni tänaseni.

Vaadeldavasse aega jäävad seitsmed kohalikud valimised, neist esimesed veel külanõukogu saadikute valimised, ülejäänud 6 aga juba Eesti Vabariigi kohalike omavalitsuste volikogude valimised. Nendel kuuel vaba Eesti tingimustes toimunud volikogude valimisel on Vihula vallas kandidaatidena osalenud kokku 175 erinevat inimest, neist 35 on osalenud kahtedel, 22 kolmedel, 10 neljadel, 3 viitel ja 1 kõikidel valimistel (sj 5 korda valituks osutunud).

Vallavanemaid on perioodil taasnimetamisest tänaseni olnud 11 ja volikogu esimehi 10.

Neist on erineval ajal mõlemat positsiooni täitnud 4 isikut – Einar Ohov, Tõnu Ammusaar, Ain Välba ja Raul Aak. Johtuvalt kohaliku omavalitsuse tegemise seaduse puudumisest on vallavanema ja volikogu esimehe positsiooni korraga täitnud Hilma Männik.

Eesti NSV kohalike rahvasaadikute nõukogude valimised 10.12.1989

Valimised toimusid 1989.a. detsembris, mil Laulva revolutsiooni periood oli võidukalt lõpule jõudmas ja toimunud mitmeid üleriigilisi aktsioone vabaks saamise nimel, Kahjuks ei leidnud infot nende Vihulas toimunud valimiste kohta. Samas just nendest valimistel algas see periood, mille kestel taastati ka Vihula staatus vallana. See toimus täna 20 aastat tagasi – 12.12.1991

Kohalikud valimised Vihula vallas 1993-2009

1993

Osales 3 nimekirja, valimisealisi kodanikke 1200, hääletas 565 (47,1%).

Kandidaate 23, mandaate 11

Isamaa Peep Tõnisson (3 osalejat, 1 valitu)

VL Koduvald Raul Aak, Einar Ohov, Jüri Voore (9-3)

VL Ühine meel Hilma Männik, Üllar Hermlin, Villu Jahiloo, Sigford-Olaf Adler, Ülo Tamm, Vahur Lehtmets, Tõnu Ammusaar (11-7)

---

¹ Täpselt 50 aastat varem, samal päeval sündis kurikuulus varjatud Molotov-Ribbentropi pakt, mis pani aluse Baltimaade annekteerimisele

Vallavanemaks kuni 1996 valimisteni Hilma Männik

1996

Osales 2 nimekirja , Koduvald ja Mõõdukad (siin küll vaid üks liige nimekirjas) ja 3 üksikkandidaati. Hääleõiguslikke nimakirjas 1231, hääletas 693 (55,9%), mandaate 11 ja kõik läksid ühele nimekirjale. Kandidaate oli kokku 19.

VL Koduvald Einar Ohov, Ardi Mikkal, Üllar Hermlin, Tõnu Ammussaar, Peep Tõnisson, Villu Jahiloo, Priidu Mülla, Uno Õunapuu, Jaak Väärssi, Raul Aak, Mall Aros.

Koduvalla hea töö on koondanud eelmise perioodi tegijad igast nimekirjast – P.Tõnisson Isamaast, Ü.Hermlin, T.Ammussaar, V.Jahiloo, Ühisest meelest ja lisaks on tabatud tähelelennu alguses ka U.Õunapuu.

Vallavanemad Einar Ohov okt.1996 – märts.1997
Tõnu Ammussaar alates märts1997 – valimisteni

Volikogu esimehed Raul Aak okt.1996 – märts 1998
Einar Ohov märts 1998 – mai 1999
Ardi Mikkal mai 1999 – okt.1999

1999

Osales 2 erakonda ja 2 valimisliitu, hääleõiguslikke 1838, hääletas 1015 (55%), mandaate 15, Võsu ja Vihula koos. Kandidateeris kokku 50

Keskerakond Enno Harmipaik, Urmas Laht, Andrus Aasmäe, Ants Loigu (10-4)

Eesti Kristlik Rahvapartei (6-0)

VL Kodukant Tõnu Ammussaar, Peep Tõnisson, Leo Luus, Eino Palmar, Priidu Mülla, Ardi Mikkal, Mati Piirsalu, Fred Kaasik (21-8)

VL Areng Einar Ohov, Uno Õunapuu, Tiiu Kibe (13-3)

Vallavanemad Tõnu Ammussaar okt 1999-märts 2002
Enn Siska märts 2002 – nov.2002

Volikogu esimehed Mati Piirsalu okt.1999 – apr.2001
Enno Harmipaik apr.2001 – okt.2002

2002

Osales 3 erakonna nimekirja ja 2 valimisliitu, sh esimene ja ainus soo-põhine valimisliit. Hääleõiguslikke 1778, hääletas 973 (54,7%). Kokku kandidaate 70, mandaate 15.

Keskerakond Urmas Laht, Enno Harmipaik, Sirje Kornel, Einar Ohov (18-4)

Reformierakond Uno Õunapuu, Peep Tõnisson, (11-2)

VL Koduvald Vihula Tõnu Ammussaar, Juhan Aare, Leo Luus, Malle Komp, Anti Puusepp, Mati Piirsalu, Anneli Kivisaar (17-7)

VL Tegusad Naised Sirje-Tiiu Kiviloo, Kai Tingas (19-2). Tõepoolest ei olnud 19 hulgas ühtegi naiselikku meest

Respublica (5-0)

Vallavanemad Ain Välba nov.2002 – veebr.2003
Arvo Kübar veebr.2003 – august 2005
Raul Aak august 2005 – november 2005

Volikogu esimehed Juhan Aare okt.2002 – juuli 2005
Tõnu Ammussaar juuli 2005 – okt.2005

2005

Osales 5 erakonda ja ei ühtegi liitu. Hääleõiguslikke 1757, hääletas 904 (51,5%). Kandideeris 62, mandaate ikka 15

Reformierakond Arvi Ööpik, Uno Õunapuu, Peep Tõnisson, Andrus Aasmäe, Mare Raja, Jüri Teppe, Arno Pärna (17-7)

Keskerakond Leo Luus, Malle Komp, Piret Aasmäe, Tarmo Nuija, Sirje Kornel (18-5)

Rahvaliit Ain Välba, Arvo Kübar, Jaanus Tuusti (14-3)

Respublica (6-0)

IL (6-0)

Eesti Kristlik Rahvapartei (1-0)

Vallavanemad Priit Pramann november 2005 – aprill 2009
Madis Praks aprill 2009 – 26.november 2009

Volikogu esimees Ain Välba okt.2005 – okt.2009

2009

Osales 4 erakonda ja üks valimisliit. Hääleõiguslikke 1731, hääletas 1051 (60,71%). Kandideeris 81, mandaate 15

Reformierakond Priit Pramann, Arvi Ööpik, Uno Õunapuu, Eha Sirelbu, Aide Veinjärv, Hanno Nõmme, (23-6)

Keskerakond Piret Aasmäe, Einar Ohov (13-2)

SDE Tõnu Ammussaar, Kai Tingas, Mati Piirsalu, Mare Kalme (20-4)

IRL Vello Väinsalu, Arne Vaik, Age Kuusemets (21-3)

VL Arengu nimel (4-0)

Vallavanemad Rene Treial 09.november 2009 – 14.11.2011
Raivo Uukkivi 14.11.2011 -

Volikogu esimees Vello Väinsalu 02.november 2009 -
Anneli Alemaa nov. 2010 – apr.2011